

قانون گذرنامه

فصل اول - کلیات

ماده ۱ - گذرنامه سندی است که از طرف مأموران صلاحیتدار دولت جمهوری اسلامی ایران مذکور در این قانون برای مسافرت اتباع ایران به خارج و یا اقامت در خارج و یا مسافرت از خارج به ایران داده می‌شود.

ماده ۲ - اتباع ایران برای خروج از کشور و یا اقامت در خارج و یا مسافرت از خارج به ایران باید تحصیل گذرنامه نمایند. صدور گذرنامه منوط به ارائه اسنادی است که هویت و تابعیت ایرانی تقاضاکننده را ثابت نماید. اسناد مزبور به موجب آیین‌نامه اجرایی این قانون تعیین خواهد شد.

ماده ۳ - خروج از کشور بدون ارائه گذرنامه یا مدارک مسافرت مذکور در این قانون ممنوع است.

ماده ۴ - ورود به کشور و یا خروج از آن فقط از نقاطی که بنا به پیشنهاد وزارت کشور و تصویب هیأت وزیران تعیین و آگهی خواهد شد مجاز است.

ماده ۵ - بازرسی گذرنامه و مدارک مسافرت و رسیدگی به آنها در مرز با شهربانی کل کشور و در نقاطی که شهربانی نباشد به عهده ژاندارمری کل کشور است.

مأموران مربوط مکلفند از ورود افرادی که فاقد گذرنامه یا مدارک لازم برای ورود به ایران باشند جلوگیری نمایند.

تبصره - در مواردی که افرادی فاقد گذرنامه و یا مدارک مسافرت برای مراجعه به ایران باشند در صورتی که تابعیت ایرانی و یا ایرانی بودن آنان محرز شود با رعایت ماده ۲۰ این قانون مکلفند برگ بازگشت به ایران را از مأموریت‌های سیاسی یا کنسولی جمهوری اسلامی ایران در خارجه دریافت نمایند.

ماده ۶ - برگ مسافرت موضوع ماده ۹ و همچنین برگ بازگشت موضوع ماده ۲۰ و پروانه‌های گذر موضوع مواد ۲۹ و ۳۰ از نظر این قانون در حکم گذرنامه است.

فصل دوم - انواع گذرنامه

ماده ۷ - گذرنامه بر سه قسم است:

الف - گذرنامه سیاسی.

ب - گذرنامه خدمت (اعم از فردی یا جمعی).

ج - گذرنامه عادی (اعم از فردی یا جمعی).

تبصره - مشخصات انواع گذرنامه از لحاظ رنگ و شکل و قطع و تعداد اوراق و نظایر آن و همچنین سازمان تهیه‌کننده آنها به موجب آیین‌نامه اجرایی این قانون تعیین می‌گردد.

ماده ۸ - از تاریخ تصویب این قانون گذرنامه‌های تحصیلی به تدریج به گذرنامه‌های عادی تبدیل خواهد شد.

ماده ۹ - وزارت امور خارجه می‌تواند در موارد لزوم با موافقت وزیر امور خارجه برای کسانی که به مأموریت‌های خاص اعزام می‌شوند به جای گذرنامه برگ مسافرت انفرادی و یا دسته‌جمعی صادر نماید. مشخصات برگ‌های مذکور در آیین‌نامه اجرایی این قانون تعیین خواهد شد.

فصل سوم - گذرنامه‌های سیاسی و خدمت

ماده ۱۰ - برای شخصیت‌های زیر گذرنامه سیاسی صادر می‌شود:

۱ - رهبر

۲ - رئیس جمهور

۳ - رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام، رئیس مجلس شورای اسلامی، رئیس قوه قضاییه، معاون اول رئیس جمهور، اعضای شورای نگهبان، تولیت آستان قدس رضوی، وزراء دولت جمهوری اسلامی ایران و معاونان رئیس جمهور.

۴ - نمایندگان مجلس شورای اسلامی، اعضای مجمع تشخیص مصلحت نظام، اعضای شورای عالی امنیت ملی، نمایندگان مجلس خبرگان رهبری و اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی.

۵ - رئیس دیوانعالی کشور، دادستان کل کشور، رئیس دیوان عدالت اداری، رئیس و دادستان دیوان محاسبات، معاونان رئیس قوه قضاییه، رئیس سازمان بازرسی کل کشور، رئیس دفتر مقام معظم رهبری، رئیس کل بانک مرکزی و رئیس سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران.

۶ - رییس ستاد کل نیروهای مسلح، فرمانده کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، رییس ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران و جانشینان ایشان، فرماندهان نیروهای سه گانه سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و ارتش جمهوری اسلامی ایران، فرماندهی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، فرماندهان حفاظت اطلاعات نیروهای یاد شده.

۷ - نمایندگان مستقیم مقام معظم رهبری با معرفی رییس دفتر ایشان، نمایندگان ویژه رییس جمهور یا معاون اول رییس جمهور به معرفی دفتر ایشان، نمایندگان ویژه هیأت وزیران جهت ماموریت‌های خاص به معرفی دفتر هیأت دولت و روسای دفاتر روسای قوای سه گانه و مجمع تشخیص مصلحت نظام.

۸ - روسای بنیاد مستضعفان و جانبازان، سازمان تبلیغات اسلامی، بنیاد شهید انقلاب اسلامی، جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران، کمیته ملی المپیک جمهوری اسلامی ایران و استانداران کشور و شهردار تهران.

۹ - روسای جمهور سابق، نخست وزیران سابق، معاونان اول سابق رییس جمهور، روسای سابق مجلس شورای اسلامی، روسای سابق قوه قضاییه، اعضای سابق شورای عالی قضایی با معرفی بالاترین مقام دستگاه مربوطه.

۱۰ - مشاوران مقام معظم رهبری و معاونان دفتر معظم له با معرفی رییس دفتر ایشان، معاونان و مشاوران رییس جمهوری، معاونان معاون اول رییس جمهور، دبیر شورای عالی امنیت ملی و روسا و دبیران کمیته‌های شورای مزبور، معاونان وزراء، روسای دفاتر تخصصی تحت سرپرستی بلا فصل رییس جمهور.

۱۱ - شخصیت‌های عالی مقام علمی، دینی، فرهنگی و روسای فرهنگستانها با موافقت رییس جمهور.

۱۲ - روسای دیوان عالی کشور، دادستان کل کشور و سایر مقامات مندرج در جزء ۵ و اعضای شورای عالی قضایی، وزراء و نمایندگان مجلس شورای اسلامی و مجلس خبرگان و معاونان ریاست جمهوری و رییس قوه قضاییه که بعد از پیروزی انقلاب اسلامی عهده دار مناصب فوق بوده‌اند و روسای سابق نمایندگی‌های سیاسی و کنسولی و بین المللی جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور با معرفی بالاترین مقام دستگاه مربوطه.

۱۳ - سفرا، مدیران کل و معاونان آنان و روسای ادارات وزارت امور خارجه، ماموران ثابت سیاسی و کنسولی.

۱۴ - ماموران رمز و مخبرات و کسانی که به نمایندگی از دولت جمهوری اسلامی ایران مقامی را در مؤسسات و نهادهای بین المللی عهده دار می شوند، پیکهای سیاسی و کسانی که به ماموریت موقت سیاسی و کنسولی اعزام می شوند با موافقت وزیر امور خارجه.

۱۵ - رییس، معاونان و مدیران کل منطقه‌ای سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، رایزنان و وابستگان فرهنگی که در پوشش کادر وزارت امور خارجه به خارج از کشور اعزام می‌شوند.

۱۶ - مدیران کل مدارس خارج از کشور و دفتر همکاریهای علمی و بین‌المللی و سرپرستی‌های مدارس خارج از کشور به پیشنهاد وزیر آموزش و پرورش.

۱۷ - در غیر از موارد یاد شده در بالا برای انجام ماموریت‌های خاص سیاسی حسب ضرورت، با تشخیص وزیر امور خارجه.

تبصره ۱ - همسران مشمولین بندهای ۱ و ۲ و ۳ این ماده می‌توانند از گذرنامه سیاسی جداگانه استفاده نمایند.

تبصره ۲ - نام همسران افراد موصوف در بندهای ۴ تا ۱۴ این ماده در صورتی که همراه دارنده گذرنامه باشند به تقاضای دارنده گذرنامه در گذرنامه سیاسی ثبت و از همان گذرنامه استفاده خواهند نمود و تفکیک گذرنامه و صدور گذرنامه سیاسی جهت آنان با موافقت وزیر امور خارجه امکان پذیر خواهد بود.

تبصره ۳ - نام فرزندان ذکور کمتر از (۱۸) سال مشمولین این ماده و فرزندان اناث آنان تا هنگام ازدواج در صورتی که همراه دارنده گذرنامه باشند، به تقاضای دارنده در گذرنامه سیاسی ثبت و از همان گذرنامه استفاده خواهند نمود و در صورت نیاز به تفکیک پس از استعلام از وزارت امور خارجه و در صورت موافقت طبق مقررات این قانون برای آنها گذرنامه خدمت یا عادی صادر خواهد شد.

تبصره ۴ - همطرازان مقامات مندرج در این ماده (برطبق قانون نظام هماهنگ پرداخت) اعم از شاغل و سابق با معرفی بالاترین مقام دستگاه مربوطه از گذرنامه سیاسی استفاده خواهند نمود.

ماده ۱۱ - برای اشخاص زیر گذرنامه خدمت صادر می‌گردد:

۱ - اشخاصی که به عنوان همراه با رهبر یا یکی از اعضای شورای رهبری به خارج از کشور مسافرت می‌نمایند.

۲ - اشخاصی که به عنوان همراه در ارتباط با ماموریت با ریاست جمهور یا معاون اول رییس جمهور به خارج از کشور مسافرت می‌نمایند با معرفی مقام مربوط.

۳ - اشخاصی که به موجب تصویبنامه هیأت وزیران برای انجام ماموریت به خارج از کشور اعزام می‌شوند با معرفی دفتر هیأت دولت.

۴ - کارمندان وزارتخانه‌ها و سازمانها و ارگانهای وابسته به دولت و ارگانهای نظامی که به خارج از کشور اعزام می‌گردند با معرفی وزیر مربوطه و ذکر علت مأموریت.

۵ - مأموران اداری و فنی وزارت امور خارجه و همسران آنها با موافقت وزیر امور خارجه.

تبصره ۱ - نام همسر و فرزندان کمتر از ۱۸ سال مشمولین این ماده در صورتی که همراه دارنده گذرنامه باشند به تقاضای دارنده گذرنامه خدمت در همان گذرنامه ثبت می‌شود.

تبصره ۲ - نمایندگیهای جمهوری اسلامی ایران در خارج نمی‌توانند برای همسر و فرزندان همراه، گذرنامه خدمت جداگانه صادر نمایند ولی در صورت نیاز به تفکیک پس از استعلام از وزارت امور خارجه و در صورت موافقت طبق مقررات این قانون برای آنها گذرنامه عادی صادر خواهد شد.

ماده ۱۲ - صدور گذرنامه سیاسی و خدمت به عهده وزارت امور خارجه است.

ماده ۱۳ - مدت اعتبار گذرنامه سیاسی و خدمت یک سال است مگر در مورد مأموران ثابت دولت در نمایندگیهای جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور که اعتبار گذرنامه تا خاتمه مدت مأموریت آنان خواهد بود.

تبصره ۱ - تمدید مدت گذرنامه‌های سیاسی و خدمت طبق مقررات این قانون با موافقت وزارت امور خارجه در مرکز توسط اداره گذرنامه و روادید و در خارج از کشور توسط نمایندگیهای جمهوری اسلامی ایران انجام خواهد شد.

تبصره ۲ - کلیه دارندگان گذرنامه‌های سیاسی و خدمت در موقع ورود به کشور باید گذرنامه خود را به وزارت امور خارجه تحویل دهند.

فصل چهارم - گذرنامه عادی

ماده ۱۴ - صدور گذرنامه عادی در ایران به عهده شهربانی کل کشور و در خارج از ایران با مأمورین کنسولی کشور شاهنشاهی یا مأموران سیاسی عهده‌دار امور کنسولی خواهد بود. مقررات مربوط به ترتیب صدور و تمدید و تجدید و اصلاح گذرنامه به موجب آیین‌نامه اجرایی این قانون تعیین خواهد شد.

ماده ۱۵ - محصلینی که برای تحصیل عازم خارج از کشور می‌باشند با رعایت قانون وظیفه عمومی در مورد تحصیلات غیر دانشگاهی از طرف وزارت آموزش و پرورش و در مورد تحصیلات دانشگاهی از طرف وزارت علوم و آموزش عالی به شهربانی کل کشور معرفی می‌شوند.

شغل آنها در گذرنامه محصل ذکر می‌گردد و از پرداخت کلیه وجوه مربوط به صدور گذرنامه معاف می‌باشند. این معافیت شامل محصلینی که گذرنامه تحصیلی آنان تدریجاً به گذرنامه عادی تبدیل خواهد شد نیز می‌باشد. محصلینی که گذرنامه تحصیلی آنان به گذرنامه عادی تبدیل می‌شود از مقررات معافیت تحصیلی احضار به خدمت زیر پرچم استفاده خواهند کرد.

ماده ۱۶ - به اشخاص زیر هیچ نوع گذرنامه برای خروج از کشور داده نمی‌شود.

۱ - کسانی که به موجب اعلام کتبی مقامات قضایی حق خروج از کشور را ندارند.

۲ - کسانی که در خارج از ایران به سبب تکدی و یا ولگردی و یا ارتکاب سرقت و کلاهبرداری و یا به عنوان دیگر دارای سوء شهرت باشند.

۳ - کسانی که مسافرت آنها به خارج کشور به تشخیص مقامات قضایی مخالف مصالح جمهوری اسلامی ایران باشد.

تبصره ۱ - رسیدگی و تشخیص افراد مذکور در بند ۲ این ماده واحده به عهده کمیسیون مرکب از نمایندگان.

۱ - وزارت امور خارجه.

۲ - وزارت دادگستری.

۳ - وزارت کشور.

۴ - شهربانی جمهوری اسلامی.

۵ - وزارت اطلاعات که به دعوت وزارت کشور تشکیل خواهد شد می‌باشد.

تبصره ۲ - از تاریخ تصویب این ماده واحده، ماده ۱۶ قانون گذرنامه مصوب ۱۳۵۱ و تبصره و بندهای آن و همچنین لایحه قانونی اصلاح ماده ۱۶ قانون گذرنامه مصوب ۱۳۵۸.۱۲.۴ شورای انقلاب نسخ می‌شود.

ماده ۱۸ - برای اشخاص زیر با رعایت شرایط مندرج در این ماده گذرنامه صادر می‌شود:

۱- اشخاصی که کمتر از هجده سال تمام دارند و کسانی که تحت ولایت و یا قیمومت می‌باشند با اجازه کتبی ولی یا قیم آنان

تبصره ۱ - افراد مزبور به جز موارد فوق‌الذکر در مواقع اضطراری با تشخیص کمیسیون مرکب از نمایندگان وزارتخانه‌های کشور، اطلاعات، امور خارجه و شهربانی و نماینده دادستانی کل کشور که به دعوت وزارت کشور و در محل این وزارتخانه تشکیل می‌گردد، مجاز به خروج انفرادی خواهند بود. متقاضیان این تبصره مکلفند مدارک مربوط را به اداره گذرنامه تحویل و از آن طریق به کمیسیون مزبور ارسال گردد.

تبصره ۲ - صدور گذرنامه و اجازه خروج از کشور برای افراد کمتر از هجده سال که والدین آنها فوت شده یا به حکم دادگاه محجور تشخیص داده شود و باتفاق قیم یا سرپرست قانونی خود قصد خروج از کشور را دارند، بلامانع می‌باشد.

تبصره ۳ - صدور، تمدید، تفکیک و تجدید گذرنامه برای افراد کمتر از هجده سال به وسیله نمایندگیهای جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور به جز در موارد استثناء در بندهای این قانون ممنوع می‌باشد.

تبصره ۴ - افرادی که ولی آنها فوت شده و طبق حکم دادگاه به حد رشد رسیده و یا به ولی یا قیم دسترسی ندارند و دارای شرایط فوق‌الذکر باشند می‌توانند با ارائه موافقت دادستان شهرستان محل درخواست گذرنامه، گذرنامه و اجازه خروج دریافت دارند.

۲ - مشمولین وظیفه عمومی با اجازه کتبی اداره وظیفه عمومی.

۳ - زنان شوهردار ولو کمتر از ۱۸ سال تمام با موافقت کتبی شوهر و در موارد اضطراری اجازه دادستان شهرستان محل درخواست گذرنامه که مکلف است نظر خود را اعم از قبول درخواست یا رد آن حداکثر ظرف سه روز اعلام دارد کافی است. زنانی که با شوهر خود مقیم خارج هستند و زنانی که شوهر خارجی اختیار کرده و به تابعیت ایرانی باقی مانده‌اند از شرط این بند مستثنی می‌باشند.

ماده ۱۸ - در صورتی که موانع صدور گذرنامه بعد از صدور آن حادث شود یا کسانی که به موجب ماده ۱۹- صدور گذرنامه موکول به اجازه آنان است از اجازه خود عدول کنند از خروج دارنده گذرنامه جلوگیری و گذرنامه تا رفع مانع ضبط خواهد شد.

ماده ۲۰ - به ایرانیانی که به کشور مراجعت می‌کنند و فاقد گذرنامه یا اسناد در حکم گذرنامه باشند و یا اینکه مدت اعتبار آن اسناد منقضی شده باشد به شرط آنکه تابعیت ایرانی آنها مسلم باشد برگ بازگشت که فقط برای بازگشت به ایران معتبر است داده می‌شود.

تبصره - برگ بازگشت از طرف مقامات سیاسی و کنسولی شاهنشاهی در خارج از کشور به طور رایگان صادر می‌شود و در مرز از دارنده آن اخذ می‌گردد.

فصل پنجم - همراهان

ماده ۲۱ - نام اطفال کمتر از ۱۸ سال تمام که همراه هر یک از والدین یا جد یا جده پدری یا مادری یا زن پدر یا شوهر مادر و یا خواهر و برادر خود مسافرت می‌نمایند در صورت درخواست ولی یا قیم آنها بر حسب مورد در گذرنامه اشخاص مذکور ثبت خواهد گردید.

ماده ۲۲ - نام نوزادانی که از زنان ایرانی مقیم خارج هنگام توقف مادر در ایران متولد می‌شوند در گذرنامه مادر ثبت می‌شود و در این مورد نیازی به جلب موافقت پدر نیست و همچنین در مواردی که در خارج از ایران شوهر ایرانی در کشور محل تولد نوزاد حاضر نباشد.

تبصره - اطفال موضوع بند ۴ ماده ۹۷۶ و موضوع ماده ۹۷۸ قانون مدنی مادام که تحت ولایت یا حضانت پدر یا مادر خود هستند می‌توانند به معیت والدین خود با گذرنامه خارجی آنان به خارج از کشور مسافرت نمایند.

ماده ۲۳ - برای یک خانواده که با هم مسافرت می‌کنند در صورت تقاضا یک گذرنامه صادر می‌شود و نام زن و اولاد کمتر از ۱۸ سال در آن ثبت خواهد شد. هیچ یک از همراهان مستقلاً حق استفاده از گذرنامه را ندارد و در صورتی که بخواهد از دارنده گذرنامه جدا شود باید گذرنامه جداگانه تحصیل نماید.

فصل ششم - اعتبار گذرنامه عادی

ماده ۲۴ - گذرنامه برای مسافرت به کلیه کشورها اعتبار دارد مگر به کشورهایی که دولت در موارد مقتضی مسافرت اتباع ایران را به آن کشورها ممنوع و یا محدود نموده باشد. در صورتی که بعد از صدور گذرنامه محدودیتی مقرر شود وجوه پرداختی کسانی که از مسافرت محروم شوند به آنها مسترد می‌گردد. نحوه اجرای مفاد این ماده ضمن آیین‌نامه اجرایی این قانون معین خواهد شد.

ماده ۲۵ - مدت اعتبار گذرنامه جدید از تاریخ صدور پنج سال است و فقط برای مدت پنج سال دیگر قابل تمدید می‌باشد.

تبصره - گذرنامه‌هایی که تا تاریخ تصویب این قانون سه سال آنها خاتمه نیافته تا پایان مدت مذکور، معتبر خواهند بود.

ماده ۲۶ - حذف شده است.

ماده ۲۷ - در صورتی که گذرنامه غیر قابل استفاده و یا مفقود شود پس از رسیدگی لازم که نحوه آن در آیین‌نامه تعیین خواهد شد گذرنامه دیگری با اخذ هزینه‌های صدور صادر می‌شود.

هرگاه قابل استفاده نبودن یا مفقود شدن گذرنامه ناشی از عمل متصدیان مسئول باشد برای بقیه مدت اعتبار گذرنامه جدید بدون دریافت هزینه‌های صدور صادر خواهد شد.

فصل هفتم - گذرنامه جمعی

ماده ۲۸ - گذرنامه جمعی اعم از خدمت یا عادی فقط در ایران و برای گروه‌های زیر صادر می‌شود:

این نوع گذرنامه‌ها به نام رئیس گروه صادر و نام و مشخصات همراهان در برگ ضمیمه آن درج خواهد گردید:

۱ - افسران - درجه‌داران - افراد و به طور کلی کارکنان مشمول قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی که به طور جمعی و به منظور انجام مأموریت عازم خارج از کشور باشند.

۲ - گروه‌های ورزشی که به منظور انجام مسابقات عازم خارج هستند به معرفی سازمان تربیت بدنی ایران.

۳ - گروه‌های پیشاهنگی به معرفی سازمان پیشاهنگی ایران.

۴ - دانشجویان و دانش‌آموزان و معلمان و استادان که برای مطالعات آموزشی و فرهنگی به معرفی وزارتخانه‌های مربوط به خارج می‌روند.

۵ - گروه‌های هنری که توسط وزارت فرهنگ و هنر یا وزارت اطلاعات معرفی می‌شوند.

۶ - گروههای معرفی شده از طرف سازمانهای دولتی و یا وابسته به دولت و یا جمعیت شیر و خورشید سرخ ایران.

۷ - گروههای کارگری برای کارآموزی یا کسب مهارت فنی با تأیید و معرفی وزارت کار و امور اجتماعی.

تبصره ۱ - هر یک از اعضای گروههای فوق که هنگام مسافرت از گروه خود جدا شود باید گذرنامه جداگانه تحصیل نماید.

تبصره ۲ - حداقل تعداد افرادی که می‌توانند از گذرنامه جمعی استفاده نمایند پنج نفر و حداکثر چهار نفر خواهد بود.

تبصره ۳ - صدور گذرنامه جمعی در صورتی که به منظور انجام مأموریتی به خرج سازمانهای دولتی یا جمعیت شیر و خورشید سرخ ایران باشد مجانی است در غیر این صورت علاوه بر هزینه صدور یک گذرنامه از هر نفر ده درصد هزینه صدور اخذ خواهد شد.

تبصره ۴ - اعتبار گذرنامه جمعی یک سال است و در صورت موافقت سازمان مربوط حداکثر یک سال دیگر تمدید می‌شود.

فصل هشتم - پروانه گذر

ماده ۲۹ - در موارد زیر به پیشنهاد وزارت کشور و تصویب هیأت وزیران به جای گذرنامه پروانه گذر صادر می‌شود:

۱ - برای تشریف به مکه معظمه و عتبات مقدسه.

۲ - برای کارکنان وسائط نقلیه آبی و هوایی و زمینی.

۳ - برای رفت و آمد اتباع دولت شاهنشاهی که در نقاط مرزی کشور و نقاط واقع در سواحل و جزایر خلیج فارس و دریای عمان (دریای مکران) سکونت دارند به مناطق مرزی مجاور و نواحی جنوبی خلیج فارس.

تبصره ۱ - مشخصات و ترتیب صدور و مدت اعتبار و مرجع صدور پروانه‌های گذر مذکور در این ماده و هزینه صدور آنها به موجب آیین‌نامه اجرایی این قانون تعیین خواهد شد.

تبصره ۲ - حدود مناطق مرزی و سواحل و همچنین نقاط مرزی مجاور و نواحی جنوبی خلیج فارس به پیشنهاد وزارت کشور و تصویب هیأت وزیران تعیین خواهد شد.

ماده ۳۰ - شهربانی کل کشور بر حسب اعلام وزارت امور خارجه به کسانی که ترک تابعیت ایران را نموده‌اند پروانه گذر خواهد داد و این پروانه فقط برای خروج از ایران معتبر است.

فصل نهم - برگ گذر بیگانگان

ماده ۳۱ - شهربانی کل کشور می‌تواند با موافقت سازمان اطلاعات و امنیت کشور و تأیید وزارت امور خارجه برای بیگانگان بدون تابعیت یا خارجیانی که به جهاتی قادر به تحصیل گذرنامه از کشور متبوع خود نیستند برگ گذر بیگانگان صادر نماید. این برگ دلیل تابعیت ایرانی دارنده یا همراهان او محسوب نمی‌شود.

تبصره ۱ - مشخصات برگ گذر بیگانگان از لحاظ رنگ و شکل و قطع و غیره به موجب آیین‌نامه اجرایی این قانون تعیین خواهد شد.

تبصره ۲ - نام فرزندان کمتر از ۱۸ سال این قبیل افراد در برگ گذر والدین همچنین نام زن در برگ گذر شوهر به شرط آنکه واجد شرایط مذکور در این ماده باشند ثبت می‌شود و استفاده جداگانه از این برگ به وسیله همراهان ممنوع است.

ماده ۳۲ - مدت اعتبار برگ گذر بیگانگان برای مراجعت به ایران از تاریخ صدور یک سال است و دارنده آن برای هربار خروج از کشور باید تحصیل اجازه نماید.

فصل دهم - آیین‌نامه‌های اجرایی

ماده ۳۳ - آیین‌نامه‌های مربوط به جوهی که از متقاضیان گذرنامه و یا اسناد در حکم گذرنامه و یا برگ گذر بیگانگان طبق مقررات باید دریافت شود و سایر آیین‌نامه‌های اجرایی این قانون توسط وزارتخانه‌های امور خارجه، کشور و دادگستری تهیه و پس از تصویب هیأت وزیران به موقع اجرا گذارده خواهد شد و تا تصویب آیین‌نامه‌های مزبور مقررات فعلی قابل اجرا است

فصل یازدهم - مجازاتها

ماده ۳۴ - هر ایرانی که بدون گذرنامه یا اسناد در حکم گذرنامه از کشور خارج شود به حبس تأدیبی از دو ماه تا شش ماه یا پرداخت غرامت از دوهزار ریال تا بیست هزار ریال و یا به هر دو مجازات محکوم می‌شود.

ماده ۳۵ - هر ایرانی که از نقاط غیر مجاز وارد کشور شده یا از کشور خارج شود به یک تا سه ماه حبس تأدیبی محکوم خواهد شد و در صورتی که مرتکب بدون داشتن گذرنامه یا اسناد در حکم گذرنامه از نقاط غیر مجاز وارد و یا خارج شده باشد به حداکثر مجازات حبس یا غرامت مذکور در ماده ۳۴ محکوم می‌شود.

ماده ۳۶ - هر ایرانی به کشوری که مسافرت به آنجا طبق ماده ۲۴ این قانون ممنوع و یا محدود شده سفر نماید به حبس تأدیبی از یک ماه تا ۳ ماه و یا پرداخت غرامت از یک هزار ریال تا ده هزار ریال و یا به هر دو مجازات محکوم می‌شود.

ماده ۳۷ - هر کس برای دریافت گذرنامه یا اسناد در حکم گذرنامه به نام خود یا نام دیگری اسناد و مدارک خلاف واقع یا متعلق به غیر را عالمماً عامداً به مراجع مربوط تسلیم نماید به حبس تأدیبی از دو ماه تا شش ماه محکوم می‌شود و در صورتی که عمل او منجر به صدور گذرنامه شود به حبس تأدیبی از دو ماه تا دو سال محکوم خواهد شد.

ماده ۳۸ - هر کس از گذرنامه یا اسناد در حکم گذرنامه متعلق به دیگری برای ورود به کشور یا خروج از آن استفاده نماید به حبس تأدیبی از دو ماه تا یک سال محکوم می‌شود.

ماده ۳۹ - هر مستخدم دولت اعم از لشکری و کشوری بدون رعایت قوانین مربوط در اجرای وظیفه خود عالمماً عامداً گذرنامه یا اسناد در حکم گذرنامه بدهد به حبس تأدیبی از دو ماه تا یک سال محکوم می‌شود.

ماده ۴۰ - هر مستخدم و مأمور دولت اعم از کشوری و لشکری که برای عبور غیر مجاز اشخاص به خارج از کشور به نحوی از انحاء مساعدت و یاتسهیل وسیله نماید به حبس تأدیبی از ۶ ماه تا دو سال محکوم خواهد شد.

ماده ۴۱ - هر کس برای تحصیل گذرنامه یا اسناد در حکم گذرنامه عالمماً و عامداً و به قصد تقلب هر گونه اطلاع مربوط به خود و همراهان را که در صدور گذرنامه مؤثر است برخلاف واقع در پرسشنامه ذکر نماید به شرط استفاده از گذرنامه به حبس تأدیبی از دو ماه تا شش ماه محکوم خواهد شد.

ماده ۴۲ - از تاریخ اجرای این قانون - قانون گذرنامه مصوب سال ۱۳۱۱ و آیین‌نامه‌های مربوط به آن و مواد ۱۰۷ و ۱۰۸ قانون جزا و همچنین قوانین مربوط به گذرنامه تحصیلی و سایر قوانینی که با مواد این قانون مغایرت دارد در آن قسمت که مغایر است لغو می‌گردد.

قانون فوق مشتمل بر چهل و دو ماده و هجده تبصره پس از تصویب مجلس سنا در جلسه روز دوشنبه ۱۳۵۱.۳.۸ در جلسه روز پنجشنبه دهم اسفند ماه یک هزار و سیصد و پنجاه و یک شمسی به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

رییس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاض

قانون راجع به الحاق ماده واحده به قانون گذرنامه

مصوب ۵۱.۱۲.۱۰ راجع به شرایط صدور گذرنامه برای رانندگان و کمک رانندگان خط ترانزیت موضوع ماده ۴ آیین‌نامه اجرایی قانون تأمین اعتبارات عمرانی مصوب ۴۳.۹.۲۴ که از معافیت پرداخت عوارض گذرنامه استفاده می‌نمایند.

ماده واحده - صدور گذرنامه برای رانندگان و کمک رانندگان ترانزیت موضوع ماده ۴ آیین‌نامه اجرایی قانون تأمین اعتبارات عمرانی مصوب ۴۳.۹.۲۴ که از معافیت پرداخت عوارض گذرنامه استفاده می‌نمایند از تاریخ تصویب این قانون علاوه بر مقررات مذکور در قانون گذرنامه مصوب ۵۱.۱۲.۱۰ رعایت موارد زیر الزامی خواهد بود.

۱ - ارائه معرفی‌نامه کتبی از بنگاهها یا شرکتهای مسافربری یا باربری مجاز دائر بر اشتغال متقاضی در بنگاه یا شرکتهای مزبور به شغل رانندگی یا کمک رانندگی که به گواهی یکی از دفاتر اسناد رسمی رسیده باشد.

۲ - ارائه تعهدنامه مبنی بر عدم اشتغال به شغل دیگری غیر از رانندگی یا کمک رانندگی که به گواهی یکی از دفاتر اسناد رسمی رسیده باشد.

۳ - ارائه برگ عدم سوء پیشینه کیفری.

تبصره ۱ - صدور گذرنامه برای رانندگان یا کمک رانندگان موضوع این قانون که دارای پیشینه کیفری بوده ولی از تاریخ پایان محکومیت آنان به حبس جنایی ۴ سال و حبس جنحه‌ای ۲ سال گذشته باشد. به شرط معیل بودن و داشتن حسن شهرت به تأیید شهربانی یا کلانتری یا ژاندارمری محل بارعایت موارد فوق مجاز می‌باشد.

تبصره ۲ - در صورت ثبوت خلاف نسبت به بندهای ۱ و ۲ این ماده اداره گذرنامه مکلف است اعتبار گذرنامه صادر شده را ابطال نماید و مدیرشرکت به حبس از ۶ تا ۱۸ ماه و راننده و کمک راننده متخلف برای مدت ۵ الی ۱۰ سال از مسافرت به خارج به عنوان راننده و کمک راننده ترانزیت محروم می‌گردد.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و دو تبصره طبق اصل هشتاد و پنجم قانون اساسی در جلسه روز چهارشنبه شانزدهم دی ماه یک هزار و سیصد و شصت به تصویب کمیسیون مشترک "امور داخلی"، "امور قضایی" و "راه و ترابری" مجلس شورای اسلامی رسیده و شورای محترم نگهبان آنرا تأیید نموده است و برای مدت سه سال از تاریخ تصویب به صورت آزمایشی قابل اجرا است.

قانون الحاق ماده واحده به قانون گذرنامه

ماده واحده - برای صدور گذرنامه جهت رانندگان و کمک‌رانندگان و میهمانداران ترانزیت علاوه بر مقررات قانون گذرنامه رعایت موارد زیر الزامی است:

- ۱ - ارائه معرفی‌نامه کتبی از بنگاهها، مؤسسات و شرکتهای مسافربری یا باربری که از طرف وزارت راه و ترابری فعالیت آنها مجاز شناخته شده است دائر بر اشتغال متقاضی در بنگاه یا مؤسسه و یا شرکتهای مزبور به شغل رانندگی یا کمک‌رانندگی یا میهمانداری که توسط دفتر اسناد رسمی گواهی امضاء شده باشد.
- ۲ - ارائه تعهدنامه مبنی بر عدم اشتغال به شغل دیگری غیر از رانندگی یا کمک‌رانندگی یا میهمانداری که توسط دفتر اسناد رسمی گواهی امضاء شده باشد.
- ۳ - ارائه برگ عدم محکومیت مؤثر کیفری.
- ۴ - ارائه برگ عدم اعتیاد به مواد مخدر از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.

تبصره ۱ - صدور گذرنامه برای رانندگان یا کمکرانندگان و میهمانداران موضوع این قانون که دارای محکومیت مؤثر کیفری هستند ولی از تاریخ پایان محکومیت ایشان ۲ سال گذشته باشد به شرط معیل بودن با رعایت دیگر موارد فوق مجاز می‌باشد.

تبصره ۲ - در صورت ثبوت تخلف نسبت به بند ۱ و ۲ این ماده، در دادگاه صالح راننده و کمکراننده و میهماندار متخلف با رعایت شرایط و امکانات خا طی و دفعات و مراتب جرم و مراتب تأدی ب از وعظ و توبیخ و تهدید و درجات تعزیر به مدت پنج الی ده سال از مسافرت به خارج به عنوان راننده و کمکراننده ترانزیت محروم می‌شود.

در صورتی که تخلف، مربوط به صدور معرفی نامه خلاف باشد صادرکننده معرفی نامه خلاف از طرف شرکت یا مؤسسه یا بنگاه موضوع بند ۱ این ماده، با رعایت شرایط و امکانات خا طی و دفعات و مراتب جرم و مراتب تأدی ب از وعظ و توبیخ و تهدید به مجازات تعزیری محکوم می‌شود.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه یازدهم دی ماه یک هزار و سیصد و شصت و هفت مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۰۰۲۰/۱۳۶۷ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

قانون اصلاح بند ۱ ماده ۱۸ قانون گذرنامه مصوب ۱۰/۱۲/۱۳۵۱

ماده واحده - بند ۱ ماده ۱۸ قانون گذرنامه به شرح ذیل اصلاح می‌گردد:

بند ۱ - صدور گذرنامه و تمدید و صدور اجازه خروج انفرادی اشخاص کمتر از هجده سال تمام و کسانی که تحت ولایت یا قیمومیت می‌باشند با اجازه کتبی ولی یا قیم آنان فقط در موارد ذیل امکان‌پذیر خواهد بود:

الف - بیماران با معرفی شورای عالی پزشکی.

ب - افرادی که یکی از والدین یا قیم قانونی آنها مقیم خارج از کشور باشد.

ج - همسر و فرزندان کارکنان دولت جمهوری اسلامی ایران که مدت مأموریت آنان بیش از شش ماه باشد با تأیید بالاترین مقام وزارتخانه نهاد یا سازمان دولتی.

د - گروههای کارآموزی و یا گردش علمی و یا شرکت در سمینارها و مسابقات علمی و فرهنگی و تیمهای ورزشی با معرفی بالاترین مقام ارگان و نهاد مربوطه.

ه - جانبازان و مجروحین انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی با معرفی بالاترین مقام نهاد مربوطه در مرکز یا امضاء مجاز معرفی شده توسط مقام مذکور برای معالجه.

و - همسر و فرزندان کسانی که برای فرصت‌های مطالعاتی بیش از شش ماه اعزام شده یا می‌شوند و نیز همسر و فرزندان دانشجویان شاغل به تحصیل در خارج از کشور با تأیید وزارت فرهنگ و آموزش عالی یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.

ز - کسانی که با پروانه گذر زیارتی عازم مسافرت خارج از کشور می‌باشند.

تبصره ۱ - افراد مزبور به جز موارد فوق‌الذکر در مواقع اضطراری با تشخیص کمیسیون مرکب از نمایندگان وزارتخانه‌های کشور، اطلاعات، امور خارجه و شهربانی و نماینده دادستانی کل کشور که به دعوت وزارت کشور و در محل این وزارتخانه تشکیل می‌گردد، مجاز به خروج انفرادی خواهند بود. متقاضیان این تبصره مکلفند مدارک مربوط را به اداره گذرنامه تحویل و از آن طریق به کمیسیون مزبور ارسال گردد.

تبصره ۲ - صدور گذرنامه و اجازه خروج از کشور برای افراد کمتر از هجده سال که والدین آنها فوت شده یا به حکم دادگاه محجور تشخیص داده شود. و باتفاق قیم یا سرپرست قانونی خود قصد خروج از کشور را دارند، بلامانع می‌باشد.

تبصره ۳ * - صدور، تمدید، تفکیک و تجدید گذرنامه برای افراد کمتر از هجده سال به وسیله نمایندگان کمیسیون جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور به جز در موارد استثناء در بندهای این قانون ممنوع می‌باشد.

تبصره ۴ - افرادی که ولی آنها فوت شده و طبق حکم دادگاه به حد رشد رسیده و یا به ولی یا قیم دسترسی ندارند و دارای شرایط فوق‌الذکر باشند می‌توانند با ارائه موافقت دادستان شهرستان محل درخواست گذرنامه، گذرنامه و اجازه خروج دریافت دارند .

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و چهار تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ بیست و سوم مرداد ماه یک هزار و سیصد و هفتاد مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۶/۶/۱۳۷۰ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

رئیس مجلس شورای اسلامی - مهدی کروبی